

[Guldberg.]

at lige så lidt som jeg har ønsket at kritisere den sociale boligbevægelse som sådan, lige så meget vil jeg mene, at den sociale byggebevægelse har ikke løst sin opgave, som skulle være at skaffe billige boliger uden for tjeneste til de dårligst stillede. Den er i stedet for nærmest blevet en del af byggebranchen. Under normale forhold ville det være helt naturligt, at der skete en stadig forhøjelse af boligstandarden netop ved hjælp af nybyggeriet, så sandt som nye boliger skal kunne bruges i mange år. Men netop derfor er nybyggeriet typisk ikke et socialt foretagende, men i virkeligheden mere egnet som et oprykningsgrundlag for de lidt bedre stillede grupper, således at folk med lavere indkomster, folkepensionister og unge, får adgang til de lidt ældre boliger og den billige leje. Det, vi har opnået ved kombinationen af de forskellige støtteordninger, balancen eller mangelen på balance mellem dem, er imidlertid i virkeligheden, at disse ting er blevet vendt på hovedet.

Derfor må jeg sige, at selv om der er venlighed over for princippet, og selv om vi måske endda gerne vil se på, hvad vi kan benytte det til i forhold til det andet, kan vi ikke lade være med at bemærke, at boligministeren også på dette område motiverer sit forslag med en særlig forkærlighed og en særlig omsorg for de sociale byggeselskaber, en omsorg, som vi har set gå så langt, at den gik i retning af at lægge hindringer i vejen for den udvikling, som vi er tilhængere af: eget hus eller egen lejlighed.

Der er også en relation her til andelslejligheder, som måske kunne bruges. Jeg har somme tider fornemmelsen af, at en udvikling mod andelslejligheder ses som en trussel af de sociale byggeselskaber. Jeg kan ikke forstå, at det skulle være i modstrid med de sociale boligselskabers interesser. Vi må desværre konstatere, at vi nu i årtier har givet det sociale byggeri en enestående stilling, og selv om denne stilling også er blevet benyttet til eksperimenter med nye metoder og nye boligformer, hvilket i og for sig ikke er

forkert, fordi det har skabt nye muligheder, vil jeg gerne rejse det spørgsmål, også med henblik på den langtidsokonomiske virkning af disse ting, om det nu ikke var på tide også at lade lejerne nyde godt af de gjorte erfaringer i form af et billigere byggeri. Hvis enhver ny plan og ethvert støttet byggeri også skal være et eksperiment i fremtiden, får de, der skal bo i lejlighederne, aldrig nogen sinde noget ud af fordelene ved de tidligere forsøg.

På samme måde har jeg fornemmelsen af, at den struktur, vi opretholder for balancen mellem de nuværende boligstøtteformer, presser boligformen i de sociale selskaber i en forkert retning. De meget store planer om store ensartede byggerier er ikke, hvad der efter min fornemmelse svarer til det miljø, de fleste ønsker sig. Det kunne forsvares med, at det var en metode, der førte til væsentligt lavere priser; men når den ikke gør det, kommer man i høj grad til at sætte et spørgsmålstejn ved det.

Vi må fra venstres side lægge afgørende vægt på, at boligstøtten bliver behandlet som en social støtte. Jo mere det kan gøres, des mere er vi villige til at lægge vægt på denne form for støtte i forhold til de andre. Vi bliver derfor nødt til i behandlingen af denne sag at se kritisk på, om dette synspunkt nu også er tilgodeset fuldt ud.

Jeg vil gerne bemærke om enkelthederne lige til allersidst, at et af de spørgsmål, som kommer ind i denne forbindelse, er spørgsmålet om den nye reguleringsmetode. Jeg tror, vi hurtigt kan blive enige om, at en praktisk metode til afskaffelse af en masse småreguleringer skal der ikke være nogen vanskeligheder med. Allerede i den nuværende ordning er der jo pligt til, hvis man får væsentligt højere indkomster, at melde sig, men jeg har indtryk af, at det er så som så med den. Jeg beder derfor boligministeren om at overveje, om udtrykket „varig indkomstforøgelse“ er et særlig heldigt udtryk, for det er da overladt til et meget individuelt skøn. Når jeg siger det, er det, fordi det på alle områder må være væsentligt for